

Raad voor de
rechtspraak

De minister voor Rechtsbescherming
drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 0022
www.rechtspraak.nl

datum 9 september 2020
doorkiesnummer 088-361 33 17
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
cc
bijlage(n) 1
onderwerp Advies Besluit tot wijziging van het Besluit tarieven in strafzaken 2003

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 1 juli 2020, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake het Besluit tot wijziging van het Besluit tarieven in strafzaken 2003 in verband met een verhoging van het maximale aantal declarabele uren voor het opstellen van verschillende pro Justitia rapportages (het 'Besluit').

HET BESLUIT

Het Besluit tarieven in strafzaken 2003 is een AMvB die nadere regels stelt over de vergoedingen als bedoeld in de artikelen 3, 4, 6, 7, 17 en 18 van de Wet tarieven in strafzaken. Het onderhavige besluit strekt ertoe de artikelen 2 en 3 van het Besluit tarieven in strafzaken 2003 te wijzigen, in die zin dat het maximale aantal uren dat wordt vergoed voor het opstellen van een pro Justitia-rapportage wordt verhoogd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een monorapportage en een dubbelrapportage enerzijds en een tripelrapportage anderzijds. Voor een mono- en een dubbelrapportage wordt het maximale aantal uren gelijkgesteld om op deze wijze een monorapportage aantrekkelijker te maken dan nu het geval is. Voorts valt op dat het voornemen bestaat dit Besluit met terugwerkende kracht in werking te laten treden (1 juli 2020). Blijkens de Nota van Toelichting (NvT) is de strekking van het Besluit de wachttijden bij het opstellen van pro Justitia-rapportages te verkorten.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

ADVIES

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 september 2020
pagina 2 van 3

Voorop staat dat het voor de rechtspraak essentieel is dat pro Justitia-rapportages kunnen worden opgesteld in alle zaken waarin dat relevant is voor de beoordeling van de strafzaak. Daarbij is tevens van belang dat deze rapportages van de hoogste kwaliteit zijn en dat ze niet te lang op zich te laten wachten. Een lange oplevertijd van de pro Justitia-rapportage kan er immers toe leiden dat het strafproces vertraging oploopt.

In dit verband juicht de Raad toe dat het aantal uren per rapportage wordt verhoogd, zodat het voor psychologen en psychiaters aantrekkelijker wordt om een dergelijke opdracht aan te nemen en om daar voldoende tijd in te steken. Bovendien worden de laatste jaren steeds zwaardere eisen aan forensische rapportages gesteld; ook daarom is een uitbreiding van het aantal uren alleszins redelijk.

In de NvT wordt verwezen naar twee onderzoeken die de Raad niet bekend zijn. Op pagina 3 wordt verwezen naar *'een eerder onderzoek (...) naar de daadwerkelijke tijdsbesteding van de verschillende PJ-rapportages.'* Dit onderzoek is de basis geweest voor het bepalen van de nieuwe maximum aantallen declarabele uren. Het strekt tot aanbeveling in de NvT nadere informatie te verschaffen over dit onderzoek; wanneer is het uitgevoerd, door wie, op welke wijze en wie waren daarbij betrokken?

Voorts wordt in de NvT niet gerept over afstemming met (de vijf verschillende locaties van) het NIFP, maar de Raad neemt aan dat dit heeft plaatsgevonden en dat deze verhoging hun instemming heeft.

Het andere onderzoek waarnaar wordt verwezen, betreft het onderzoek van het NIFP naar de vraag welke factoren (als rapporteur geregistreerde) psychologen en psychiaters ervan weerhouden om vaker rapportage-opdrachten aan te nemen of wat hen ertoe beweegt hun rapportage-werkzaamheden te beëindigen. Als belangrijkste factor wordt hier genoemd dat het maximale aantal declarabele uren significant uit de pas loopt ten opzichte van de hoeveelheid uren die het opstellen van een rapportage werkelijk kost. Deze situatie zou worden verbeterd door dit Besluit. Er worden echter nog vele andere factoren genoemd, zoals het uurtarief, het gevoelde afbreukrisico en de werkwijze van het NIFP, die met dit Besluit niet geadresseerd worden. Of de verhoging van het maximum aantal uren voldoende zal zijn om het beoogde doel te halen (meer beschikbare rapporteurs en daarmee kortere doorlooptijden), is dus maar de vraag.

Daarbij lijkt ook de gedachte dat de operatie budgetneutraal zal zijn door de verwachte daling van het aantal adviesaanvragen,² wel erg optimistisch. Zoals hierboven aangegeven, dient er altijd de mogelijkheid te zijn van een pro Justitia-rapportage, indien dit bijdraagt aan de beoordeling van de strafzaak. Niet de productiecapaciteit zou leidend moeten zijn, maar de strafvorderlijke relevantie. Daarbij is die capaciteit ook afhankelijk van het budget dat hiervoor wordt vrij gemaakt.

Gelet op het belang dat aan pro Justitia-rapporten wordt gehecht en de majeure beslissingen die dikwijls op grond van deze rapportages worden genomen, dient de inhoud daarvan onverkort van hoogstaande kwaliteit te zijn en te blijven. Gelet op het belang van korte doorlooptijden in het strafrecht (zeker bij een verdachte die in voorlopige hechtenis wacht op de inhoudelijke behandeling van zijn zaak) is bovendien essentieel dat een rapportage binnen redelijke tijd verkregen kan worden.

² NvT, p. 4, § 7.

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 september 2020
pagina 3 van 3

De kwaliteit van een rapport staat of valt uiteraard met de deskundigheid van de rapporteur zelf. Zorgelijk in dat verband is het verlagen van de toetredingsdrempel en het plan kandidaat- pJ-rapporteurs die eerder zijn afgewezen alsnog (gemakkelijker) toegang te geven tot het NRGD.³ Dit roept de vraag op of de kwaliteit van deze deskundigen voldoende gewaarborgd blijft.

WERKLAST

De Raad verwacht dat het Besluit geen financiële gevolgen heeft voor de Rechtspraak.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Besluit. De Raad heeft geen bezwaren tegen het Besluit, maar betwijfelt of deze wijziging voldoende is om de in de NvT geformuleerde doelstelling te bereiken. In verband daarmee heeft de Raad een aantal punten ter overweging geformuleerd.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Besluit op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Besluit, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de plaatsing van de definitieve tekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

H.C. Naves
Voorzitter Raad voor de rechtspraak

³ NvT, p.4, paragraaf over de ‘verkorte opleiding tot pJ-rapporteur’.